

Handlingsplan 2009–2011



Universitetet
i Stavanger



Det humanistiske fakultet



Versjon 29.04.2009

Innhold

Innhold	2
1. Forord	2
2. Fakultets hovedstrategi 2009-2011	2
3. Utdanning og læringsmiljø	3
4. Forskning og nyskaping	5
5. Formidling og kommunikasjon	7
6. Organisasjon og ressurser	7
7. Samarbeid, nettverk og allianser	8

1. Forord

Det humanistiske fakultet skal bidra til utvikling av samfunnet og den enkelte gjennom fremragende humanistisk utdanning og forskning.

Fakultetet spenner vidt, i fag og disipliner så vel som i forsknings- og utdanningsprogrammer.

Fakultetet støtter universitetets utviklingsidé, og ser til at humaniora, ikke minst aspekter som etikk og estetikk, inngår i nyskaping og innovasjon. Samfunnets sterke fokus på kompetanse og læringsutbytte møtes av fakultetets pedagogiske og didaktiske forskning og nyskaping.

I 2020, ved utgangen av gjeldende strategiperiode, kjennetegnes fakultetet av:

- At utdanningssektoren fortsatt vil være den mest dominerende i omfang
- At de nasjonale kompetansesentrene våre har beholdt og styrket sin posisjon
- At vår nyskaping og forskning knyttet til utdanningsvitenskap har gitt vår læringslab og universitetets senter for framragende utdanning posisjon som nasjonalt ledende
- At utviklingsidé og verdigrunnlag er tydelig til stede i alle emner og programmer

Fakultetets handlingsplan er det øverste strategiske dokument på fakultetsnivå, og angir fakultetets strategi samt strategiske mål og tiltak for fakultetets implementering av universitetets strategi i planperioden.

2. Fakultets hovedstrategi 2009-2011

Faglig profil og prioriteringer

I perioden skal omlegging, nyskaping og utvikling i programmene bidra til å spisse fakultetets faglige profil. Ved utgangen av perioden skal den faglige profil være:

- Utdanningsvitenskap
- Humanvitenskap
- Estetikk

Strategisk tilpasning

Tilpassing av virksomheten til den nye strategien vil stå sentralt i denne første planperioden. Ved utgangen av perioden reflekterer *utfordring av det velkjente og utforsking av det ukjente*, ideen om *innovativ utvikling*, samt *integritet og engasjement, mangfold og fellesskap, kvalitet og relevans, nytenking og bærekraftig utvikling, samarbeid og internasjonal orientering*.

Nyskaping og utvikling

I planperioden vil nyskaping og utvikling domineres av omleggingen i de utdanningsvitenskaplige områdene.

Rammer og omstilling

I det pågående omstillingsprosjektet er omlegging gitt prioritet framfor ekspansjon og vekst. Nyskaping og utvikling vil skje som resultat av omlegging av dagens ressursbruk, og den helt nødvendige utvikling og nyskaping må prioriteres. Pålagte, planlagte eller pågående omlegginger av studieprogrammene skal ha høyeste prioritet og programmene skal være operative fra studieåret 2010/2011.

3. Utdanning og læringsmiljø

UTDANNING omfatter hele fakultetets studieprogramportefølje (og herunder det enkelte program og emne), så vel som rekruttering, opptak, studiekvalitet, prøving, vurdering og studieavslutning.

LÆRINGSMILJØ omfatter det totale læringsmiljø, fra de faglige, pedagogiske og didaktiske aspekter til det psykososiale og det fysiske læringsmiljø.

HOVEDMÅL – UTDANNING OG LÆRINGSMILJØ

Fakultetet står nå ovenfor sin største omlegging av studieprogramporteføljen siden omorganiseringen i 2004. Utviklingen tar utgangspunkt i fakultetets foreliggende porteføljeplan.

- *Gjennom nyskaping og utvikling tilpasses studieporteføljen, det enkelte program og emne, og det samlede læringsmiljø til det nye verdigrunnlag og de nye strategier for perioden 2009-2020, samt til endringene i samfunnet og de uttrykte samfunnsbehov, på en slik måte at de humanistiske fagenes rolle, egenart og attraksjon tydeliggjøres.*

RESULTATMÅL – UTDANNING OG LÆRINGSMILJØ

Hovedmålet nås gjennom følgende resultatmål:

1. Faglig prioritering og fokusering av det utdanningsvitenskaplige området gjennom:
 - a. Organisering gjennom fire bærende utdanningsvitenskaplige programmer.
 - Førskolelærerutdanning – revideres/utvikles i etterkant av NOKUTs evaluering av utdanningen. Se resultatmål 3.c.
 - Grunnskolelærerutdanning 1.-7. trinn: Nyutvikles i tråd med stortings- og departementsvedtak. Omleggingen vil være et dominerende arbeid i perioden, og krever kvalitative og kvantitative endringer i eksisterende fag og emner så vel som utvikling av nye. Dette vil være en klar utfordring i forhold til kompetanse og økonomi, selv når den bebudede finansiering av omleggingen medtas.
 - Grunnskolelæreutdanning 5.-10. trinn: Nyutvikles i tråd med stortings- og departementsvedtak.
 - Lektorprogram: Nyutvikles i tråd med godkjente planer. Fakultetet vil utrede, utvikle og implementere lektorprogram ved Institutt for kultur og språkvitenskap. Omleggingen bidrar til hovedmålet ved å:
 - a) avhjelpe regionens klart uttalte og presserende behov for lærerkrefter spesielt i videregående utdanning,
 - b) øke andelen programstudenter ved IKS
 - c) stimulere fag som har høg samfunnsinteresse men lav søkning
 - d) sørge for gjennomstrømning og produksjon ved fakultetet.
 - b. Etablering av læringslab/Senter for undervisningsforskning og framragende undervisning.
 - c. Implementering av nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.

2. Faglig prioritering og fokusering av det humanvitenskaplige og det estetiske området ved å utvikle programporteføljen:
 - Utredning/utvikling (2009) og gjennomføring (resten av perioden) av spesialiseringsretninger i masterprogrammet i spesialpedagogikk.
 - Søke å utvide mastergradstilbudet i utøvende musikk i samarbeid med Stavanger Symfoniorkester, basert på ekstern finansiering.
 - Øke antall gjennomgående studieløp fra bachelor til PhD og løp der lavere grads programmer kvalifiserer til opptak i høyere grads studier (master og PhD), samt strategien om å møtet behovet for livslang læring.
 - Samfunnsbehovet så vel som studiets popularitet tilsier at idrettsgraden burde påbygges med et masternivå. Fakultetet vurderer at dette trolig kan innpasses i ressursrammene ved omprioritering av noen av ressursene som i dag benyttes i bachelorgraden.
 - Utviklingen av et masterprogram i dans ble påbegynt i 2001, utredet i 2006 og godkjent av fakultetsrådet i 2007. Ved IMD er det imidlertid lite rom for å kunne omprioritere eksisterende ressurser for å dekke inn programmets ressursbehov. Fakultetet har klare ambisjoner om å etablere programmet, men det er vanskelig å se hvordan dette kan gjøres innenfor planperiodens forventede rammer. Dersom fakultetet allikevel lykkes med å etablere programmet, vil det være en ekte nyskaping og det eneste masterprogram i dans ved et norsk universitet.
3. Sikring og utvikling av studiekvaliteten i fakultetets studieprogrammer
 - a. Implementering av nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk

Fakultetet forventer at hele gjennomføringsperioden for rammeverket vil falle inn i planperioden. Dette vil medføre inngrep i de aller fleste studieprogrammer og emner. I kvalifikasjonsrammeverket økes vekten på kompetanser og kvalifikasjoner. Kvalifisering og videre kvalifisering av lærere er ett av fakultetets og universitetets sentrale samfunnsoppdrag. I planperioden vil sammenknytningen instituttene i mellom og mellom sentre og institutter styrkes ytterligere, og antallet lærerutdanninger ved fakultetet vil øke fra dagens fire lærerutdanninger til minst seks.
 - b. Etablering av læringslab/bidra til etablering av Senter for undervisningsforskning og framragende undervisning

Læringslab og senter vil bidra aktivt til at innsikt og forskningsresultater kommer til direkte anvendelse i studieprogrammene, blant annet gjennom nye vurderings- og læringsformer, studentaktiv læring, og studenten som partner i kunnskapsutviklingen.
 - c. NOKUT-evaluering av førskolelærerutdanningen.

NOKUTs evaluering av førskolelærerutdanningen er en omfattende prosess som vil fullføres i planperioden. Instituttet har selv identifisert en rekke endringsbehov i programmet. Gjennomføringen av disse er utsatt med tanke på omforening med funn og anbefalinger fra den pågående NOKUT-evalueringen.
 - d. Utvikling av kvalitetssystemet og bruken av systemet

Fakultetet ønsker og forventer samtidig en utvikling av kvalitetssystemet med mekanismer som effektivt støtter opp under, sikrer og utvikler arbeidet med bruk av kvalifikasjonsrammeverk og læringsutbytte.

STRATEGIER OG TILTAK – UTDANNING OG LÆRINGSMILJØ

Fakultetet når sitt hovedmål for utdanning og læringsmiljø gjennom følgende strategier og tiltak:

- Utvikling av Bjergstedområdet. Utviklingen av området knyttet til Bjergstedvisjonen vil både etter omfang og med sin vekt på innovative og nyskapende løsninger være det tiltak som i størst grad innvirker på læringsmiljøet ved fakultetet.
- Etablering av nye og omarbeidede lærerutdanninger ved å:

- Erstatte det enhetlige allmennlærerutdanningsprogrammet med to grunnskolelærerutdanninger i samsvar med det kommende planverk.
 - Omforene egne funn og utviklinger med NOKUTs funn og anbefalinger i forbindelse med evalueringen av førskolelærerutdanningen, og utarbeide oppfølgingsplan.
 - Utrede, planlegge og etablere lektorprogram med sikte på 11. til 13. trinn.
- Fakultetet skal videreutvikle og forsterke sammenknytningen mellom sentrene og instituttene, og instituttene seg i mellom (spesielt mellom IAS og IKS) ved å:
 - Samarbeide i det kommende lektorprogram.
 - Samarbeide i omleggingen av grunnskolelærerutdanningen.
 - Revidere og tilpasse masterstudiet i spesialpedagogikk
 - Fakultetet skal søke å utvide mastergradsporteføljen samtidig som porteføljens nyskapende profil beholdes, ved å:
 - Etablere mastergrad i utøvende musikk med orkester- og ensemblespill.
 - Utvide idrettsløpet med et masternivå.
 - Arbeide for at et masterprogram i dans skal kunne etableres.
 - Fakultetet skal videre tilpasse programporteføljen til den nye strategien ved å:
 - Gjennomføre revisjon/videreutvikling av master- og doktorgradsprogrammene.
 - Videreutvikle de eksisterende nettbaserte studieprogrammene, samt utvide antallet ved å skape nye nettbaserte programmer i perioden.
 - Videreutvikle eksisterende EVU-programmer, og utvide antallet slike programmer i perioden - minst ett i 2009.
 - Fortsette veksten i etablerte samarbeidsavtaler med andre institusjoner, både innenfor en sørvest-allianse, nasjonalt og internasjonalt.
 - Sikre og utvikle studiekvaliteten, herunder å vedlikeholde eller forbedre rekruttering og gjennomstrømming, ved å:
 - Arbeide for å få ressurser tilført eller frigjort til fakultetets informasjonsfunksjon. Funksjonen aktiveres så snart det er mulig å tilføre ressurser.
 - Ved revisjon av eksisterende emner og utvikling av nye emner skal det i økende grad brukes en modulform som gjør det mulig å benytte emnet/modulen som element i flere studieprogrammer.
 - Utvide antallet programmer som tilbys også på engelsk, samt øke andelen engelsk pensumlitteratur.
 - Være aktiv pådriver i forhold til universitetspedagogikk og etablering av læringslab for studier og forskning, og støtte opp om at psykologistudium utredes ved UiS (2009).
 - Være aktivt i utvikling av eksisterende så vel som av nye undervisningsformer, inklusive studentaktiv læring og studenten som partner i kunnskapsproduksjonen.
 - Delta aktivt ved NOKUTs reevaluering av kvalitetssystemet, og være en aktiv pådriver for å få kvalitetssystemet revidert og kvalitetskontoret restaurert til å kunne ivareta sitt mandat.

4. Forskning og nyskaping

FORSKNING omfatter fakultetets aktiviteter innenfor forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid.

NYSKAPING skjer når vi i våre sentrale virksomhetsprosesser (utdanning, forskning og formidling) utvikler eksisterende eller utvikler og tar i bruk nye prosesser, delprosesser eller prosesselementer, eller nye kombinasjoner av slike. Kunnskap og læring utgjør kjernen i alle nyskappings- og innovasjonsprosesser.

HOVEDMÅL – FORSKNING OG NYSKAPING

- *Utvikle og tilpasse prosjekt- og programporteføljen og FoU-aktivitetene til strategien for perioden 2009-2020.*

RESULTATMÅL – FORSKNING OG NYSKAPING

Fakultetet når sitt hovedmål for forskning og nyskaping ved å:

1. Bidra aktivt til målet om minst fem sentre med status som Senter for Fremragende Forskning innen 2020. Innen utgangen av planperioden skal de miljøer som ønskes utviklet til SFF-nivå innen 2020 være etablert. Aktuelle miljøer ved fakultetet er SAF, SLF og lesevitenskap.
2. Sikre dialog, drive innovasjonsarbeid og etablere partnerskap med både offentlig sektor og med sentrale aktører i samfunns- og næringsliv i regionen gjennom Utdanningsregion Rogaland. Etablere overordnet programplan for et forpliktende samarbeidet mellom UiS og barnehage- og skoleeierne. Trinnene fra og med førskolenivå til og med videregående utdanning skal dekkes. Tiltakene skal øke kvaliteten i undervisning, praksis og forskning, og være et konkret bidrag til innovasjon både internt ved fakultetet og i samarbeidet med offentlig sektor.
3. Øke antallet programområder for forskning. I samsvar med universitetsstrategien vil fakultetet etablere (og rotfeste) robuste nye programområder. De beste programområdene vil kunne videreutvikles til sentre med ambisjoner om SFF-nivå.
4. Senter for utdanningsforskning og fremragende undervisning. Sentret vil ha fokus på anvendt og tiltaksorientert forskning, herunder læringsutbytte og innsikt i hva som skjer med studenten, og arbeide aktivt for at forskningsresultater kan komme til direkte anvendelse.
5. Stimulere til, og oppnå deltakelse i, NFR-prosjekter og EU-program, og arbeide for at forskning i humanioraområdet får en sterkere posisjon.

STRATEGIER OG TILTAK – FORSKNING OG NYSKAPING

Fakultetet når sitt hovedmål for forskning og nyskaping gjennom følgende strategier og tiltak:

- Øke antallet programområder for forskning ved å:
 - Identifisere aktuelle nye programområder og etablere nye programområder der kravene til størrelse, kompetanse og tverrfaglig samarbeid oppfylles. I planperioden vil følgende være aktuelle: Nordsjøens språkhistorie. Lærerens kunnskap for undervisning. Barnehagens og skolens evne til å kompensere for sårbarhet i forhold til psykososial utvikling hos barn og unge. Som institusjonsansvar: Norsk misjon og kulturell interaksjon.
 - Intern kursing/kompetanseheving i forhold til søknadsskriving.
- Ytterligere styrke og profilere forskning og spesielt den praksisnære forskning og dens tilknytning til profesjonsutdanningene og det faglige og kunstneriske utviklingsarbeid ved å:
 - Øke antallet stipendiater.
 - Øke forskningsproduksjonen som resultat av økt antall programmer og programområder.
 - Stimulere til vitenskaplige samproduksjoner og registrering også av kunstnerisk produksjon som del av institusjonens resultat.
- Bidra til etablering av senter for utdanningsforskning og fremragende undervisning ved å:
 - Utarbeide forslag til organisasjon basert på avtaler om arbeidsinnsats uten separat sentertilknyttet ansettelsesforhold.
 - Vurdere hvordan eksisterende og planlagt UniPed-innsats, utdanningsforskning og programområder samt erfaringene fra deltakelse i nasjonal forskerskole kan inngå.
 - Etablere læringslab til bruk i forskning og utdanning etter mønster av og i samarbeid med læringslabben ved Lunds Universitet.

- Etablere samarbeid med næringsliv og med institusjoner basert på eksisterende og kommende allianser (som Tromsø-alliansen og Sørvest-alliansen) samt individuelle samarbeidsavtaler.

5. Formidling og kommunikasjon

HOVEDMÅL – FORMIDLING OG KOMMUNIKASJON

- *I løpet av planperioden skal fakultetets formidling og kommunikasjon være fullt tilpasset strategiene for perioden 2009-2020.*

RESULTATMÅL – FORMIDLING OG KOMMUNIKASJON

Fakultetet når sitt hovedmål for formidling og kommunikasjon gjennom følgende resultatmål:

1. Fakultetet skal tre klarere fram som nasjonalt referansepunkt innenfor våre spesialområder.
2. Produksjon av læremidler, fonogrammer og kunstneriske produksjoner.
3. Sterkere satsing på nettet som formidlings- og informasjonskanal.

STRATEGIER OG TILTAK – FORMIDLING OG KOMMUNIKASJON

Fakultetet når sitt hovedmål for formidling og kommunikasjon ved følgende strategier og tiltak:

- Arbeide for et bedre system for dokumentasjon og registrering av formidlingsvirksomhet og for resultatfinansiering også av formidlingsvirksomheten
- Arbeide for å utvide universitetets rolle i regionens Bjergstedvisjon, med Bjergsted-området som regionens kulturelle storstue og sentrale kulturelle møteplass. For UiS er Bjergsted en viktig arena for sentrumsnær universitetsaktivitet og samarbeid med byens øvrige kulturliv.
- Fakultetet skal tilføres økt kompetanse innen formidlingsarbeid og informasjons- og kommunikasjonsarbeid ved:
 - Deltakelse i kompetansehevende tiltak.
 - Utvide samarbeidet med SKA, og bedre nyttiggjøre seg SKAs kompetanse
- Fakultetet skal tydeliggjøre og utvikle den plass humaniora må ha i samfunnet og i vitenskapsområdene ved å:
 - Legge til rette for at sentrene ivaretar sine oppdrag med kunnskapsutvikling og formidling til skoler og barnehager i hele landet.
 - Etablere læringslab/Senter for fremragende undervisning.
 - Være pådriver for åpen publikasjon ("Open Access"), og så langt det er mulig gjøre all forskning tilgjengelig.
- satsing på informasjon med utgangspunkt i informasjonsfunksjonen ved fakultetet.

6. Organisasjon og ressurser

HOVEDMÅL – ORGANISASJON OG RESSURSER

- Fakultetet skal utvikle og tilpasse organisasjonen og de ressurser som står til rådighet mot å nå sine mål for det enkelte virksomhetsområde.

Aldersbasert avgang vil ikke utgjøre noe betydelig problem i planperioden, og det vil samtidig være lite rom for avgangsbasert omorganisering i perioden.

RESULTATMÅL – ORGANISASJON OG RESSURSER

Fakultetet når sitt hovedmål for organisasjon og ressurser gjennom følgende resultatmål:

1. Effektive prosesser og ressurstilgang gjennom forbedret innsikt i sammenhenger mellom organisering/ressurstilgang og effektivitet i utdanning, forskning og formidling.

2. Tilpasning til Bjergstedvisjonen vil omfatte betydelige endringer for alle aktiviteter som inngår. Bruk av studioene i utenriksterminalen må avvikles. Udekket arealbehovet må dekkes inn.
3. Kompetanseutvikling. Så vel de påkrevde omlegginger som implementering av universitetets og fakultetets strategier 2009-2020 medfører at kompetansen stadig må tilpasses de endrede behov.
4. Universitetsområdet. Vi skal ha bygninger, studie- og arbeidsforhold tilpasset ambisjonsnivået til organisasjonen og med ytelse som er tilstrekkelig til å oppnå effektivitet i prosessene.

STRATEGIER OG TILTAK – ORGANISASJON OG RESSURSER

Fakultetet når sitt hovedmål for organisasjon og ressurser gjennom følgende strategier og tiltak:

- Vurdere om administrasjon, personell og prosesser er rett organisert ved å gjennomgå administrasjon, personell og prosesser med tanke på om de sentrale virksomhetsprosessene har tilstrekkelige ressurser og kompetanse, samt gjennomgå hvorvidt de foreliggende ressurser er rett plassert (i program, på institutt, ved fakultet, sentralt) i forhold til å oppnå best mulig effektivitet.
- Følge opp Bjergstedvisjonen ved å overlevere og følge opp arealplan for det framtidige behov i Bjergsted, samt ved å arbeide for at institusjonen nyttiggjør seg av og knytter seg til de innovative aspekter av Stavangerregionens Bjergstedvisjon.
- Utrede og følge opp idrettsanlegget – særlig utendørsressursene (baner/løpebaner).
- Arbeide aktivt med å utvikle arbeidsmiljøet og kulturen i tråd med fakultetets strategi, og med sikte på å utvikle en felles og tydeligere identitet ved fakultetet, blant annet ved tiltak på HMS-området.
- Utvide tilfanget (og volumet) av kompetansehevingstiltak, og spesielt følge opp utviklingen av undervisningskompetanse (universitetspedagogikk).
- Arbeide for jamn kjønnsfordeling på alle nivåer, og spesielt i førstestillinger og lederstillinger.
- Sørge for effektiv risikostyring ved å:
 - Arbeide for å tilpasse fakultetets prosesser til institusjonens fastsatte mål for akseptabel risiko innenfor virksomhetsområdene (utdanning, forskning, formidling).
 - Etablere fakultetsspesifikke mål for akseptabel risiko der dette er påkrevet.

7. Samarbeid, nettverk og allianser

Det er den utstrakte graden av eksternt samarbeid sammen med de til dels meget ulike behov for innholdet i slikt samarbeid som gjør at nettverkssamarbeid utgjør den viktigste samarbeidsform for Det humanistiske fakultet. Mange av de konkrete samarbeidsbehovene er relativt smale og løses bedre ved å etablere nye samarbeid enn ved å utvide eksisterende samarbeid i bredden. Fakultetet har dermed et omfattende samarbeidsnettverk, heller enn et bredt samarbeid med noen få institusjoner. Mest omfattende er samarbeidet med yrkessektorene; kommuner, fylker, PP-tjenester, praksisskoler og konkrete konstellasjoner som eksempelvis Utdanningsregion Rogaland, Den kulturelle skolesekken og ICMF.

Fakultetets samarbeidsportefølje vil utvikles sterkt også i denne planperioden. Fakultetet vil:

- Videreføre, gjøre bruk av og videreutvikle enkelt-samarbeid, samarbeidsnettverk og allianser.
- Bidra til å etablere en Sørvest-allianse av institusjoner på sørvestlandet, og nyttiggjøre seg alliansen på de områder der det er formålstjenlig.
- Etablere samarbeid i tråd med behovene. I 2009 vil dette omfatte Dronning Mauds Minne, Artvelde Hogeschool, Nanjing Academy of Arts, National Music Academy of Ukraine m.fl.
- Utvikle og utvide samarbeid med yrkessektor, kulturliv og det offentlige, blant annet ved å etablere en overordnet programplan for det forpliktende samarbeidet mellom UiS og skoleeierne innenfor Utdanningsregion Rogaland, og etablere nyskapende og kreativt samarbeid gjennom Bjergstedvisjonen.